

Ігліна К.В.

студентка,

Науковий керівник: Пелех І.В.

*кандидат юридичних наук, викладач,
Запорізький національний університет*

ГРОМАДЯНСТВО УКРАЇНИ ЯК ПОСТІЙНИЙ ЗВ'ЯЗОК ОСОБИ З ДЕРЖАВОЮ

Становище індивіда в суспільстві, відображено і закріплено в основному законі і визначається як конституційний статус особи. Його зміст насамперед виявляється в інституті громадянства, принципах і власне конституційних правах і свободах [1].

Поняття «громадянин» виникло ще за середньовіччя, коли в результаті подіту праці виникають міста, а в них складається суспільно-політичний лад із своїм інститутом середньовічного містового громадянства. Тоді поняття «городянин» ототожнювалося з поняттям «громадянин», як синонімом вільної людини, яка наділена визначальною повнотою політичних і майнових прав. Пройшло чимало часу, поки наприкінці XVIII – на початку XIX ст. громадянство стало предметом правового регулювання, тільки тоді почав формуватися інститут громадянства, який відповідає сьогоденню.

У сучасній науці конституційного права розрізняють три значення терміну «громадянство».

1) як одне з суверенних прав держави, що передбачає її можливість в односторонньому порядку регулювати відносини громадянства. Однак при реалізації цього права держава обмежена нормами міжнародного права та правами людини, перш за все правом людини на громадянство;

2) як конституційно-правовий інститут, тобто сукупність конституційно-правових норм, що регулюють відносини між державою, з одного боку, і громадянами, іноземцями, особами без громадянства – з іншого;

3) як публічно-правовий стан індивіда, що являє собою стійкий (постійний) правовий зв'язок людини з конкретною державою, що обумовлює взаємні права та обов'язки громадян та держави у випадках, зазначених у законі; [2 с. 99].

Першими кроками на шляху становлення інституту громадянства України після проголошення незалежності нашої держави був Закон «Про правонаступництво України» від 12 вересня 1991 р., у ст. 9 якого закріплено, що «всі громадяни Союзу РСР, які на момент проголошення незалежності України проживали на території України, є громадянами України», а також Закон України «Про громадянство України» від 8 жовтня 1991 р. Указом Президента України від 31 березня 1992 р. Було затверджене «Положення про порядок розгляду питань, пов'язаних з громадянством України».

Ці нормативні акти вперше визначили поняття громадянства України, коло осіб, які стали громадянами незалежної Української держави, порядок набуття та припинення громадянства України.

Серед дослідників та провідних вчених які займалися дослідженням питання відомі такі імена як: Тодик Ю.М., Шукліна Н.Г., Мотьвилавка Е.Я., Гараджаєв О.Я., Шевцов В.С., Васильєва Т.А., Бедрій Р.Б. та ін.

Вчені, які розглядали громадянство як певний зв'язок, визначили його постійний характер. Так, не всякий правовий зв'язок особи з державою буде розглядатись як громадянство. Наприклад, характер відносин між іноземцем, який постійно проживає в Україні, та державою визначається також як правовий зв'язок. Але він відмінний від того, що існує між громадянином України та державою. Відмінність правового зв'язку держави зі своїми громадянами та з іноземцями полягає насамперед у тому, що правовий зв'язок між громадянином України та державою є стійкий, він виникає з моменту набуття особою українського громадянства і продовжується до її смерті (або припинення українського громадянства). А зв'язок іноземця чи особи без громадянства з країною перебування тимчасовий, бо припиняється після його виїзду за межі країни і може бути поновлений тільки при поверненні, в данному разі, в Україну. Зв'язок між громадянином та державою не припиняється навіть в разі виїзду громадянина за межі України,

Законодавство України виходить з того, що це двосторонній зв'язок, який може припинитися тільки у встановленому законом порядку і за наявності відповідних умов не в однієї, а в обох сторін. Стійкість правового зв'язку – одна з характерних рис громадянства України. Тобто цей правовий зв'язок не змінюється й не послаблюється від того, що громадянин виїжджає за межі своєї держави. Громадянство не змінюється під впливом зовнішніх факторів.

Для набуття чи зміни громадянства необхідні дії як певної особи, так і держави.

Конкретні підстави й порядок набуття і припинення громадянства України, компетенція державних органів, які беруть участь у вирішенні цих питань, регламентуються Законом України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 р.

Громадянство України не надається особам, які скоїли злочини проти людства чи здійснювали геноцид, чинили насильницькі дії проти національної державності України, а також засудженим до позбавлення волі за тяжкі злочини [3].

Отже, на основі вищесказаного, можемо зробити висновок, що, громадянство – це правовий зв'язок, який виявляється у правах і обов'язках, а законодавство України про громадянство спрямоване на скорочення випадків біпатризму та апатризму. Воно дає можливість особам, що проживають на території України, отримати громадянство України і володіти всіма конституційними правами і свободами, відповідними обов'язками громадянина України.

Список використаних джерел:

1. Електронний ресурс: [http://studopedia.com.ua/1_28709_gromadyanstvo-ukraini-yak-postiyniy-zvyazok-osobi-i-derzhavi.html]

2. Совгіря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. / О.В. Совгіря, Н.Г. Шукліна. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 544 с.

3. Закон України «Про громадянство України».